Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
HENRIK SAUGMANDSGAARD ØE
8 päivänä heinäkuuta 2021 [1]

**Asia C-337/20**

**DM ja**
**LR**
**vastaan**
**Caisse régionale de Crédit agricole mutuel (CRCAM) Alpes-Provence**

(Ennakkoratkaisupyyntö – Cour de cassation (ylin tuomioistuin, Ranska))

Ennakkoratkaisupyyntö – Lainsäädäntöjen lähentäminen – Direktiivi 2007/64/EY – Maksupalvelut sisämarkkinoilla – 58–60 artikla – Maksupalvelunkäyttäjän ja maksupalveluntarjoajan oikeudet ja velvollisuudet – Käsitteet ”täysi yhdenmukaistaminen” ja ”tyhjentävä yhdenmukaistaminen” – Myöhästynyt ilmoitus oikeudettomista maksutapahtumista – Vain direktiivillä 2007/64/EY säännelty maksupalveluntarjoajan vastuu maksupalvelunkäyttäjälle – Maksupalveluntarjoajan vastuu kolmannelle osapuolelle, esimerkiksi takaajalle – Direktiivin 2007/64/EY soveltamisala – Kansallisessa lainsäädännössä säädetyn vastuujärjestelmän soveltaminen

## I Johdanto

1. Käsiteltävä asia koskee maksupalveluista annetun direktiivin 2007/64/EY [2] tulkintaa ja erityisesti sen soveltamisalaa.

2. Direktiivillä säännellään maksutapahtumia maksupalveluntarjoajan, esimerkiksi pankin, ja maksupalvelunkäyttäjän, joka voi olla yksityishenkilö tai yritys, välillä.

3. Pääasiassa maksupalveluntarjoaja on samalla käyttäjän velkoja, ja käyttäjä on näin ollen myös velallinen. Cour de cassation (ylin tuomioistuin, Ranska) tiedustelee esittämillään kysymyksillä, ovatko direktiivin 2007/64 säännökset täysin yhdenmukaistettuja, jolloin jäsenvaltioilla ei ole lainkaan liikkumavaraa maksutapahtuman osapuolten vastuun osalta, ja vaikuttavatko nämä säännökset takaajan, joka sitoutuu vastaamaan velallisen velasta velkojalle, ja velkojan väliseen suhteeseen.

[1] Alkuperäinen kieli: ranska

[2] Maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 97/7/EY, 2002/65/EY, 2005/60/EY ja 2006/48/EY muuttamisesta ja direktiivin 97/5/EY kumoamisesta 13.11.2007 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EUVL 2007, L 319, s. 1).

4. Ennakkoratkaisupyyntö on esitetty asiassa, jossa ovat vastakkain yhtäältä DM, Groupe centrale automobiles SARL -nimisen yhtiön, jäljempänä GCA-yhtiö, liikkeenhoitaja DM ja LR, tämän yhtiön takaaja, ja toisaalta luottolaitos Caisse régionale de Crédit agricole mutuel (CRCAM) Alpes-Provence, jäljempänä CRCAM. Kassaatiomenettelyn valittajat väittävät, että kun otetaan huomioon direktiivin 2007/64 säännökset, velallisen asemassa oleva yhtiö ei enää voi saattaa vastuuseen luottolaitosta, joka on toteuttanut maksutapahtumia ilman yhtiön lupaa, mutta direktiivi ei estä takaajaa vetoamasta kyseisen laitoksen vastuuseen samasta teosta, jos se on kansallisen lainsäädännön mukaan mahdollista.

5. Analyysini päätteeksi ehdotan, että unionin tuomioistuin katsoo direktiivillä 2007/64 säänneltävän täysimääräisesti sekä maksupalvelunkäyttäjän että maksupalveluntarjoajan sopimusvelvoitteita ja vastuita mutta ei takaajan ja maksupalveluntarjoajan välisiä suhteita. Kyseinen direktiivi ei etenkään estä takaajaa vetoamasta kyseisen palveluntarjoajan vastuuseen, jos se on kansallisen lainsäädännön mukaan sallittua silloin, kun viimeksi mainittu on huolimattomuudellaan aiheuttanut vahinkoa maksupalvelunkäyttäjälle toteuttamalla tämän luvatta tapahtuman, vaikka kyseinen palvelunkäyttäjä ei voi enää itse vedota palveluntarjoajan vastuuseen kyseisen direktiivin vuoksi.

## II Asiaa koskevat oikeussäännöt

### *A Unionin oikeus*

6. Direktiivin 2007/64 johdanto-osan 4, 31 ja 47 perustelukappaleen mukaan

”(4) – – on tärkeää luoda maksupalveluille yhteisön tasolla ajanmukainen ja yhtenäinen oikeudellinen kehys riippumatta siitä, ovatko palvelut yhteensopivia rahoitussektorin aloitteeseen perustuvan yhtenäisen euromaksualueen kanssa. Oikeudellisen kehyksen on oltava puolueeton, jotta varmistettaisiin kaikkien maksujärjestelmien kannalta tasavertaiset kilpailuolosuhteet kuluttajien valintamahdollisuuksien säilyttämiseksi. Tämä olisi merkittävä edistysaskel kuluttajien kustannusten, turvallisuuden ja tehokkuuden kannalta nykyisiin kansallisiin järjestelmiin verrattuna.

– –

(31) Oikeudettomien tai virheellisesti toteutettujen maksutapahtumien riskien ja seurausten vähentämiseksi maksupalvelunkäyttäjän olisi ilmoitettava maksupalveluntarjoajalle mahdollisimman pian kaikki oikeudettomiksi tai virheellisesti toteutetuiksi väitetyt maksutapahtumat edellyttäen, että maksupalveluntarjoaja on täyttänyt tämän direktiivin mukaiset tietojenantovelvollisuutensa. Jos maksupalvelunkäyttäjä on noudattanut ilmoittamista koskevaa määräaikaa, hänen olisi voitava esittää nuo vaatimukset kansallisen lainsäädännön mukaisten vanhentumisaikojen kuluessa. Tämä direktiivi ei saisi vaikuttaa maksupalvelunkäyttäjien ja maksupalveluntarjoajien välisiin muihin vaatimuksiin.

– –

(47) Maksajan maksupalveluntarjoajan olisi otettava vastuu maksun oikeasta suorittamisesta, mukaan lukien erityisesti maksutapahtuman täysimääräisyys ja toteuttamisaika, sekä täysi vastuu muiden maksuketjun osapuolten laiminlyönneistä maksunsaajan tiliin saakka. Jos maksunsaajan maksupalveluntarjoajalle ei ole maksettu koko määrää, maksajan

maksupalveluntarjoajan olisi mainitun vastuun seurauksena korjattava maksutapahtuma tai ilman aiheetonta viivytystä palautettava maksajalle kyseessä oleva osa maksutapahtumasta, tämän kuitenkaan rajoittamatta kansallisen lainsäädännön mukaisesti mahdollisesti esitettäviä vaatimuksia. Tämän direktiivin olisi koskettava ainoastaan maksupalvelunkäyttäjän ja maksupalveluntarjoajan välisiä sopimusvelvoitteita ja vastuita. – –”

7. Kyseisen direktiivin 4 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

– –

7) ’maksajalla’ joko luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka on maksutilin haltija ja joka antaa maksutoimeksiannon kyseiseltä maksutililtä tai, jos maksutiliä ei ole, luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka antaa maksutapahtumaa koskevan toimeksiannon;

– –

10) ’maksupalvelunkäyttäjällä’ luonnollista tai oikeushenkilöä, joka käyttää maksupalvelua joko maksajan tai maksunsaajan tai molempien ominaisuudessa;

– –”

8. Direktiivin 51 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos maksupalvelunkäyttäjä ei ole kuluttaja, osapuolet voivat sopia, että 52 artiklan 1 kohtaa, 54 artiklan 3 kohtaa sekä 59, 61, 62, 63, 66 ja 75 artiklaa ei sovelleta kokonaisuudessaan tai osittain. Tällöin osapuolet voivat myös sopia muusta kuin 58 artiklassa säädetystä määräajasta.”

9. Kyseisen direktiivin 58 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Maksupalvelunkäyttäjällä on oikeus saada maksupalveluntarjoajalta hyvitys vain siinä tapauksessa, että hän ilmoittaa maksupalveluntarjoajalleen oikeudettomasta tai virheellisesti toteutetusta, muun muassa 75 artiklassa tarkoitettuun vaatimukseen oikeuttavasta maksutapahtumasta ilman aiheetonta viivytystä sen havaittuaan. Ilmoitus on kuitenkin tehtävä viimeistään 13 kuukauden kuluessa tilin veloituspäivästä, paitsi sellaisessa tapauksessa, jossa maksupalveluntarjoaja ei ole antanut tai asettanut saataville maksutapahtumaa koskevia tietoja III osaston mukaisesti.”

10. Direktiivin 2007/64 59 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on vaadittava, että maksupalvelunkäyttäjän kiistäessä hyväksyneensä toteutetun maksutapahtuman tai väittäessä, että maksutapahtuma on virheellisesti toteutettu, hänen maksupalveluntarjoajansa on näytettävä, että maksutapahtuma oli todennettu, oikein kirjattu ja merkitty tileille eikä siihen ollut vaikuttanut tekninen vika tai muu häiriö.”

11. Saman direktiivin 60 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on 58 artiklan soveltamista rajoittamatta varmistettava, että jos maksutapahtuma on toteutettu oikeudettomasti, maksajan maksupalveluntarjoaja palauttaa maksajalle kyseisen maksutapahtuman summan välittömästi ja tarvittaessa palauttaa veloitetun maksutilin sellaiseen tilaan, jossa se olisi ollut ilman oikeudettoman maksutapahtuman toteuttamista.

2. Muu rahallinen korvaus voi määräytyä maksajan ja hänen maksupalveluntarjoajansa väliseen sopimukseen sovellettavan lain mukaisesti.”

12. Kyseisen direktiivin 75 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä ja toisessa alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Maksajan maksupalveluntarjoaja on maksajan käynnistämän maksutoimeksiannon osalta vastuussa maksajalle maksutapahtuman asianmukaisesta toteuttamisesta, jollei se voi osoittaa maksajalle ja tarvittaessa maksunsaajan maksupalveluntarjoajalle, että maksunsaajan maksupalveluntarjoaja on vastaanottanut maksutapahtuman summan 69 artiklan 1 kohdan mukaisesti, jolloin maksunsaajan maksupalveluntarjoaja on vastuussa maksunsaajalle maksutapahtuman asianmukaisesta toteuttamisesta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 58 artiklan, 74 artiklan 2 ja 3 kohdan sekä 78 artiklan soveltamista.

Jos maksajan maksupalveluntarjoaja on ensimmäisen alakohdan mukaisesti vastuussa, sen on ilman aiheetonta viivytystä palautettava maksajalle toteuttamatta jäänyt tai virheellisesti toteutettu maksutapahtuman summa ja tarvittaessa saatettava maksutili, jolta kyseinen summa oli veloitettu, siihen tilaan, jossa se olisi ollut ilman virheellistä maksutapahtumaa.”

13. Saman direktiivin 86 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltiot eivät saa pitää voimassa tai ottaa käyttöön muita kuin tässä direktiivissä annettuja säännöksiä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 30 artiklan 2 kohdan, 33 artiklan, 34 artiklan 2 kohdan, 45 artiklan 6 kohdan, 47 artiklan 3 kohdan, 48 artiklan 3 kohdan, 51 artiklan 2 kohdan, 52 artiklan 3 kohdan, 53 artiklan 2 kohdan, 61 artiklan 3 kohdan, 72 artiklan ja 88 artiklan soveltamista siltä osin kuin tähän direktiiviin sisältyy yhdenmukaistettuja säännöksiä.”

14. Direktiivi 2007/64 on korvattu maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 2002/65/EY, 2009/110/EY ja 2013/36/EU ja asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta sekä direktiivin [2007/64] kumoamisesta 25.11.2015 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EU) 2015/2366. [3]

15. Direktiivin 2015/2366 71 artiklan 1 kohta, 72 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta, 73 artiklan 1 kohta, 89 artiklan 1 kohta ja 107 artiklan 1 kohta vastaavat pääpiirteissään direktiivin 2007/64 58 artiklaa, 59 artiklan 1 kohtaa, 60 artiklaa, 75 artiklan 1 kohdan ensimmäistä ja toista alakohtaa ja 86 artiklan 1 kohtaa. [4]

[3] EUVL 2015, L 337, s. 35.

[4] Korostan asianosaisten kuitenkin olevan yhtä mieltä siitä, ettei direktiiviä 2015/2366 sovelleta ajallisesti käsiteltävään asiaan.

## *B Ranskan oikeus*

16. Direktiivin 2007/64 säännökset on saatettu osaksi Ranskan lainsäädäntöä rahataloutta ja rahoitusmarkkinoita koskevalla lailla (code monétaire et financier, jäljempänä rahatalous- ja rahoitusmarkkinalaki), sellaisena kuin se on muutettuna maksupalvelujen tarjoamista koskevista vaatimuksista ja maksulaitosten perustamisesta 15.7.2009 annetulla asetuksella nro 2009-866 (ordonnance n° 2009-866, relative aux conditions régissant la fourniture de services de paiement et portant création des établissements de paiement; JORF 16.7.2009, teksti nro 13).

17. Rahatalous- ja rahoitusmarkkinalain L.133-18 §:ssä, jolla on pantu täytäntöön direktiivin 2007/64 60 artikla, säädetään seuraavaa:

”Jos kyseessä on oikeudeton maksutapahtuma, josta käyttäjä ilmoittaa L.133-24 §:ssä säädettyjen ehtojen mukaisesti, maksajan maksupalveluntarjoajan on välittömästi palautettava maksajalle oikeudettoman maksutapahtuman rahamäärä ja tarvittaessa palautettava veloitettu maksutili siihen tilaan, jossa se olisi ollut ilman oikeudettoman maksutapahtuman toteuttamista.

Maksaja ja hänen maksupalveluntarjoajansa voivat sopimuksen perusteella päättää lisäkorvauksesta.”

18. Direktiivin 2007/64 59 artikla on pantu täytäntöön rahatalous- ja rahoitusmarkkinalain L.133-23 §:llä.

19. Rahatalous- ja rahoitusmarkkinalain L.133-24 §:ssä, jolla on pantu täytäntöön direktiivin 2007/64 58 artikla, säädetään seuraavaa:

”Maksupalvelunkäyttäjän on ilmoitettava maksupalveluntarjoajalleen viipymättä oikeudettomasta tai virheellisesti toteutetusta maksutapahtumasta ja viimeistään 13 kuukauden kuluessa tilin veloituspäivästä saamisoikeuden menetyksen uhalla, paitsi jos maksupalveluntarjoaja on jättänyt antamatta maksupalvelunkäyttäjälle tai asettamatta hänen saatavilleen kyseistä maksutapahtumaa koskevia tietoja III osan 1 osaston IV luvun mukaisesti.

Jos maksupalvelunkäyttäjä ei ole luonnollinen henkilö, joka toimii muuten kuin ammattimaisesti, osapuolet voivat päättää poiketa tämän pykälän säännöksistä.”

20. Siviililain (code civil) 1147 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Velallinen velvoitetaan maksamaan tarvittaessa vahingonkorvausta joko velvoitteen laiminlyönnin vuoksi tai velvoitteen täytäntöönpanossa myöhästymisen vuoksi aina, kun velallinen ei näytä, että laiminlyönti johtui ulkoisesta seikasta, jota ei voida lukea hänen syykseen, vaikka hän ei olisi toiminut vilpillisesti.”

21. Siviililain 2313 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Takaaja voi vedota velkojaa vastaan kaikkiin velalliselle ominaisiin, velasta luonnostaan johtuviin perusteisiin.

Hän ei kuitenkaan voi vedota täysin velallisen henkilökohtaisiin perusteisiin.”

## III Pääasia, ennakkoratkaisukysymykset ja asian käsittely unionin tuomioistuimessa

22. CRCAM myönsi 22.12.2008 GCA-yhtiölle luoton avaamisen käyttötilille LR:n yhteisvastuullisella takaussitoumuksella.

23. Irtisanottuaan luoton CRCAM esitti maksuvaatimuksen LR:lle takaajana. LR väitti, että CRCAM oli toiminut virheellisesti suorittamalla oikeudetta tilisiirtoja kolmansille ja että näiden tilisiirtojen määrät oli vähennettävä häneltä perittävistä määristä.

24. Cour d'appel d'Aix-en-Provence (Aix-en-Provencen ylioikeus, Ranska) katsoi rahatalous- ja rahoitusmarkkinalain L.133-24 §:n perusteella, jolla on pantu täytäntöön direktiivin 2007/64 58 artikla, ettei LR:n vastaväitteitä voitu ottaa tutkittavaksi, koska kyseisessä säännöksessä säädetty 13 kuukauden määräaika, jonka kuluessa riidanalaiset siirrot on kiistettävä, oli umpeutunut ennen kyseisten vastaväitteiden esittämistä, ja LR oli menettänyt oikeutensa.

25. Cour de cassationiin tekemässään valituksessa LR ja GCA-yhtiön liikkeenhoitaja DM myöntävät 13 kuukauden määräajan umpeutuneen. He väittävät kuitenkin, ettei tämä rahatalous- ja rahoitusmarkkinalain säännös estä vetoamasta siviililain 1147 §:ssä säädettyyn CRCAM:n yleiseen korvausvastuuseen, kun se ei ole noudattanut tarkkaavaisuusvelvollisuuttaan.

26. LR:n ja DM:n mukaan se, että CRCAM suoritti kyseiset tilisiirrot ilman GCA-yhtiön lupaa, on sopimusrikkomus, joka on korvattava siviililain 1147 §:n nojalla.

27. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin täsmentää, että kansallisen oikeuden mukaan takaaja voi vedota velkojaa vastaan kaikkiin velalliselle ominaisiin, velasta luonnostaan johtuviin perusteisiin ja erityisesti kuittausoikeuteen sen osalta, mitä velkojan on suoritettava päävelalliselle. Kyseinen tuomioistuin lisää, että tätä sääntöä voidaan soveltaa silloin, kun velkoja on tehnyt päävelallista kohtaan virheen, joka johtaa velkojan siviilioikeudelliseen vastuuseen ja jonka perusteella sille syntyy näin ollen velvollisuus maksaa päävelalliselle vahingonkorvausta kärsitystä vahingosta.

28. Kyseinen tuomioistuin korostaa lisäksi, että siviililain 1147 §:n mukaan sopimusvelvoitteen täyttämättä jättäminen, josta on aiheutunut vahinkoa velkojalle, johtaa velallisen velvollisuuteen korvata kyseinen vahinko.

29. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii kuitenkin, onko takaajan mahdollista vedota yleisen lainsäädännön mukaiseen sopimusperusteiseen korvausvastuuseen, kun otetaan huomioon direktiivissä 2007/64 säädetyt vastuusäännöt, jotka on pantu täytäntöön rahatalous- ja rahoitusmarkkinalailla.

30. Tässä tilanteessa Cour de cassation päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko [direktiivin 2007/64] 58 artiklaa tulkittava siten, että siinä otetaan käyttöön oikeudettomien tai virheellisesti toteutettujen maksutapahtumien osalta maksupalveluntarjoajan vastuuta koskeva järjestelmä, jolla suljetaan pois mahdollisuus nostaa yleisen lainsäädännön mukainen vahingonkorvauskanne, joka perustuu samojen tekojen perusteella siihen, että kyseinen palveluntarjoaja on laiminlyönyt sille kansallisessa

lainsäädännössä asetetut velvoitteet, etenkin siinä tapauksessa, että maksupalvelunkäyttäjä ei ole 13 kuukauden kuluessa tilin veloittamisesta ilmoittanut maksupalveluntarjoajalle, että maksutapahtuma oli oikeudeton tai virheellisesti toteutettu?

2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko sama artikla esteenä sille, että maksupalvelunkäyttäjän takaaja vetoaa samojen tekojen perusteella maksupalveluntarjoajan, joka on takauksen saaja, yleiseen siviilioikeudelliseen vahingonkorvausvastuuseen riitauttaakseen vakuuden kohteena olevan velan määrän?"

31. Ennakkoratkaisupyyntö, joka on päivätty 16.7.2020, kirjattiin saapuneeksi unionin tuomioistuimen kirjaamoon 23.7.2020.

32. Ranskan, Tšekin ja Italian hallitukset sekä komissio ovat toimittaneet kirjallisia huomautuksia ja vastanneet kirjallisesti unionin tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin 8.3.2021.

## IV Asian tarkastelu

33. Kansallinen tuomioistuin pyytää ennakkoratkaisupyynnössään unionin tuomioistuinta selventämään direktiivin 2007/64 58–60 artiklalla käyttöön otetun maksupalveluntarjoajan vastuuta koskevan järjestelmän suhdetta kansallisen lainsäädännön mukaiseen yleiseen siviilioikeudelliseen vahingonkorvausvastuuseen. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin siis tiedustelee ensinnäkin, onko direktiivin 2007/64 60 artikla, luettuna yhdessä saman direktiivin 58 ja 59 artiklan kanssa, esteenä yleisen lainsäädännön mukaiseen sopimusperusteiseen vastuujärjestelmään perustuvan vahingonkorvauskanteen nostamiselle maksupalveluntarjoajaa vastaan erityisesti silloin, kun preklusiivinen määräaika oikeudettomista tapahtumista[5] ilmoittamiselle on umpeutunut (ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys), ja toiseksi, päteekö tämä myös silloin, kun vahingonkorvauskanteen nostaa kolmas osapuoli eli palvelunkäyttäjän takaaja (toinen ennakkoratkaisukysymys).

34. Vastauksen antamiseksi ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle on mielestäni hyödyllistä selventää direktiivillä 2007/64 ja etenkin sen 58–60 artiklalla käyttöön otettua vastuujärjestelmää ja ratkaista, voidaanko kilpailevaa vastuujärjestelmää soveltaa, ennen sen tutkimista, voiko kolmas osapuoli, esimerkiksi palvelunkäyttäjän takaaja, vedota maksupalveluntarjoajan vastuuseen tämän kilpailevan järjestelmän perusteella.

### *A Direktiivillä 2007/64 käyttöön otettu palveluntarjoajan vastuuta koskeva järjestelmä (ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys)*

35. Ensimmäisellä kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee, suljetaanko direktiivillä 2007/64 käyttöön otetulla järjestelmällä, joka koskee maksupalveluntarjoajan vastuuta oikeudettomasta maksutapahtumasta, pois mahdollisuus nostaa yleisen lainsäädännön mukainen vahingonkorvauskanne, joka perustuu samojen tekojen perusteella siihen, että kyseinen palveluntarjoaja on laiminlyönyt sille kansallisessa lainsäädännössä asetetut velvoitteet.

[5] Korostan, että vaikka ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin mainitsee kysymyksissään sekä oikeudettomat että virheellisesti toteutetut maksutapahtumat, pääasia koskee oikeudetonta tapahtumaa. Vaikka siis tarkastelen tarpeen mukaan direktiivin 2007/64 molempia tapahtumatyyppejä koskevia säännöksiä, ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa esitettyihin kysymyksiin vain oikeudettomien tapahtumien osalta.

36. Ranskan ja Tšekin hallitukset sekä komissio katsovat toissijaisesti, ettei tämä direktiivillä 2007/64 käyttöön otettu vastuujärjestelmä salli yleisen lainsäädännön mukaisen sopimusperusteisen vastuujärjestelmän soveltamista samoihin tapahtumiin, mutta Italian hallitus katsoo sitä vastoin, että molempia järjestelmiä voidaan soveltaa rinnakkain.

37. Direktiivin 2007/64 58 ja 60 artiklan sanamuotoon ja näiden säännösten asiayhteyteen perustuvan analyysin perusteella ja ottaen huomioon kyseisen direktiivin tavoitteet [6] katson, että kyseisellä direktiivillä käyttöön otettu järjestelmä, joka koskee maksupalveluntarjoajan vastuuta maksupalvelunkäyttäjälle oikeudettomasta tapahtumasta, on täysin yhdenmukaistettu ja sulkee siksi pois kaikki kilpailevat järjestelmät.

38. Ensinnäkin totean direktiivin 2007/64 58 ja 60 artiklan *sanamuodosta*, että 58 artiklassa otetaan käyttöön kaikkia oikeudettomia tai virheellisesti toteutettuja tapahtumia koskeva yleinen ilmoitusvelvollisuus, mikä tarkoittaa, että palvelunkäyttäjä voi saada korvauksen oikeudettomasta tai virheellisesti toteutetusta tapahtumasta vain, jos hän ilmoittaa tällaisesta tapahtumasta palveluntarjoajalleen viimeistään 13 kuukauden kuluessa tilin vastaavasta veloituspäivästä.

39. Kyseisen direktiivin 60 artikla koskee erityisesti maksupalveluntarjoajan vastuuta oikeudettomista maksutapahtumista. [7] Sen 1 kohdassa säädetään, että jäsenvaltioiden on *58 artiklan soveltamista rajoittamatta* varmistettava, että maksupalveluntarjoaja palauttaa maksajalle oikeudettoman maksutapahtuman summan välittömästi.

40. Direktiivin 2007/64 60 artiklan sisältämä ilmaus ”58 artiklan soveltamista rajoittamatta” tarkoittaa, että on noudatettava kyseisen direktiivin 58 artiklaa. Mielestäni tästä seuraa, että maksupalveluntarjoajan saattaminen vastuuseen oikeudettomasta maksutapahtumasta edellyttää, että palvelunkäyttäjä on noudattanut kyseisen direktiivin 58 artiklassa säädettyä ilmoitusmenettelyä, jossa määräaika saa olla korkeintaan 13 kuukautta tilin veloituspäivästä.

41. Direktiivin 2007/64 johdanto-osan 31 perustelukappaleesta ilmenee, että kyseessä on todellakin edellytys, koska sen mukaan maksupalvelunkäyttäjän olisi voitava esittää maksun oikeudettomuuteen liittyvät vaatimuksensa, *jos* hän on noudattanut ilmoittamista koskevaa määräaikaa.

42. Yhdessä luettuina kyseisistä säännöksistä voi näin ollen päätellä, että palvelunkäyttäjä, joka ei ole ilmoittanut oikeudettomasta maksutapahtumasta palveluntarjoajalleen 13 kuukauden kuluessa veloituspäivästä, [8] ei voi saattaa tätä vastuuseen myöskään yleisen lainsäädännön perusteella eikä näin ollen voi saada korvausta kyseisestä oikeudettomasta tapahtumasta. [9]

[6] Ks. erityisesti tuomio 11.4.2019, Mediterranean Shipping Company (Portugali) – Agentes de Navegação (C-295/18, EU:C:2019:320, 36 kohta).

[7] Maksupalveluntarjoajan vastuusta virheellisesti toteutetuista tai toteutumatta jääneistä maksutapahtumista säädetään sen sijaan direktiivin 2007/64 75 artiklassa.

[8] Tätä määräaikaa sovelletaan, ellei maksupalveluntarjoaja ole jättänyt antamatta tai asettamatta saataville vaadittuja tietoja. Ks. direktiivin 2007/64 58 artiklan loppuosa sekä tämän ratkaisuehdotuksen 83–85 kohta.

[9] Päinvastaista tulkintaa, jollaista Italian hallitus esittää, ei mielestäni voida hyväksyä. Tämän hallituksen mukaan direktiivin 2007/64 58 ja 60 artiklan soveltamisalat tarkoittavat, että on olemassa yhtäältä maksutapahtuman korjausjärjestelmä (jota 13 kuukauden määräaika ainoastaan koskisi) ja toisaalta järjestelmä, joka koskee palveluntarjoajan yleistä vastuuta oikeudettomasta tapahtumasta (ilman määräaikaa), joita sovellettaisiin toisiaan täydentävästi.

43. Tämä tulkinta saa tukea tarkasteltaessa kyseisten säännösten *asiayhteyttä*, mukaan lukien niiden ”ulkoinen” asiayhteys, jolla tarkoitetaan valmistelutyötä, ja toisaalta niiden ”sisäinen” eli systeeminen asiayhteys, jolla tarkoitetaan niiden vuorovaikutusta direktiivin 2007/64 kaikkien muiden säännösten kanssa. [10]

44. *Ensinnäkin valmisteluasiakirjoista* ilmenee, että komission alkuperäisessä direktiiviehdotuksessa [11] ei asetettu direktiivin 2007/64 58 artiklassa asetetun kaltaista enimmäisaikaa, jonka kuluessa palvelunkäyttäjän on ilmoitettava oikeudettomasta tapahtumasta. Siinä säädettiin yksinkertaisesti, että maksajan on ilmoitettava maksupalveluntarjoajalle *viipymättä* saadessaan tietää luvattomasta maksutapahtumasta, virheestä tai muusta poikkeavuudesta. Artiklassa, joka koskee maksupalveluntarjoajan vastuuta ja vastaa direktiivin 2007/64 60 artiklaa, ei puolestaan viitattu tähän ilmoitusvelvollisuuteen.

45. Yhdenmukaisen preklusiivisen määräajan käyttöönotto osoittautui kuitenkin pian välttämättömäksi, jotta voitaisiin turvata maksupalvelunkäyttäjän ja -tarjoajan oikeusvarmuus oikeudettoman tai virheellisesti toteutetun maksutapahtuman yhteydessä. Tämä käy ilmi neuvoston eri ehdotuksista, [12] Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnosta, [13] Euroopan parlamentin mietinnöstä [14] sekä parlamentin eri valiokuntien lausunnoista. [15] Kaikki nämä direktiivin 2007/64 laatimiseen osallistuneet tahot toivat esiin tarpeen varmistaa tämä oikeusvarmuus ja säätää tätä varten, että kyseisen määräajan umpeuduttua maksutapahtuma on lopullinen. [16]

46. Lainsäädäntömenettelyn kuluessa [17] ehdotettiin erityisesti, että maksupalveluntarjoajan vastuuta koskevaan artiklaan lisätään *ehto*, jonka mukaan kyseisten palvelujen käyttäjän on täytynyt ilmoittaa palveluntarjoajalleen määräajan kuluessa, että yksi tai useampi maksutapahtuma on ollut oikeudeton. Lainsäätäjä päätti lopulta sisällyttää tämän ilmoitusvelvollisuuden erilliseen säännökseen, eli direktiivin 2007/64 58 artiklaan, jossa vahvistetaan 13 kuukauden enimmäisaika, ja lisätä maksupalveluntarjoajan vastuuta koskevaan säännökseen, eli kyseisen direktiivin 60 artiklaan, nimenomaisen viittauksen tähän velvollisuuteen.

[10] Asiayhteyteen perustuvasta tulkinnasta ja unionin oikeuden säännösten ”sisäisen” ja ”ulkoisen” asiayhteyden huomioon ottamisesta ks. Lenaerts, K. ja Gutiérrez-Fons, J., *Les méthodes d'interprétation de la Cour de justice de l'Union européenne*, Bruylant, 2021.

[11] Yhteisön Lissabon-ohjelman toteuttaminen – Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi maksupalveluista sisämarkkinoilla ja direktiivien 97/7/EY, 2000/12/EY ja 2002/65/EY muuttamisesta 1.12.2005 annettu ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi (KOM(2005) 603 lopullinen; jäljempänä direktiiviehdotus). Ks. erityisesti tämän ehdotuksen 45 ja 49 artikla.

[12] Ks. erityisesti 15.6.2006 annetut Euroopan unionin neuvoston puheenjohtajan ehdotukset (Interinstitutional file: 2005/0245(COD), 8623/06 ADD 2).

[13] Aiheesta ”Yhteisön Lissabon-ohjelman toteuttaminen: Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi maksupalveluista sisämarkkinoilla ja direktiivien 97/7/EY, 2000/12/EY ja 2002/65/EY muuttamisesta” (KOM(2005) 603 lopullinen) 13.9.2006 annettu lausunto. Ks. erityisesti lausunnon 4.7 kohta, jossa ehdotetaan luotavaksi selvä yhteys oikeudettomia maksutapahtumia koskevan välittömän huomauttamisen ja sen välille, että vahvistetaan yhden vuoden määräaika korvauksen vaatimiselle oikeudettomista maksuista.

[14] Ks. ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi maksupalveluista sisämarkkinoilla ja direktiivien 97/7/EY, 2000/12/EY ja 2002/65/EY muuttamisesta (KOM(2005) 603 – C6-0411/2005 – 2005/0245(COD)) 20.9.2006 annettu mietintö (erityisesti tarkistus 239).

[15] Ks. lausunto sisämarkkina- ja kuluttajansuojavaliokunnalta talous- ja raha-asioiden valiokunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi maksupalveluista sisämarkkinoilla ja direktiivien 97/7/EY, 2000/12/EY ja 2002/65/EY muuttamisesta (KOM(2005) 603 – C6-0411/2005 – 2005/0245(COD)), tarkistus 66.

[16] On syytä täsmentää, että vaikka nämä toimielimet ja elimet olivat yhtä mieltä preklusiivisen määräajan käyttöönotosta, niiden ehdotukset sen pituudesta vaihtelivat kuudesta kuukaudesta kahteen vuoteen. Yksimielisyys saavutettiin 13 kuukauden määräajasta, joka lisättiin direktiiviin 2007/64 ja joka myös säilytettiin uudessa direktiivissä 2015/2366.

[17] Ks. neuvoston välitysehdotus 30.8.2006, 47 a artikla, vaihtoehto 1.

47. Lainsäätäjä on näin ollen vahvistanut selvästi yhteyden maksupalveluntarjoajan vastuun ja sen välillä, että kyseisten palvelujen käyttäjä noudattaa enimmäisaikaa, siten, ettei käyttäjä voi enää määräajan umpeuduttua nostaa vahingonkorvauskannetta palveluntarjoajaansa vastaan oikeudettomasta tapahtumasta.

48. *Toiseksi* direktiivin 2007/64 58 ja 60 artiklan *”sisäinen” eli systeeminen asiayhteys* viittaa tähän. Siitä ilmenee myös, että unionin lainsäätäjän säätämä yhdenmukaistaminen kyseisten artiklojen kattamalla alalla on täysimääräinen eikä salli unionin lainsäätäjän antamista säännöksistä poikkeavien säännösten antamista.

49. Totean ensiksi, että direktiivissä 2007/64 säädetään maksupalvelunkäyttäjän ja maksupalveluntarjoajan välisestä vastuujärjestelmästä, joka kattaa sekä oikeudettomat maksutapahtumat (erityisesti 58–60 artikla) että virheellisesti toteutetut tai toteuttamatta jääneet maksutapahtumat (erityisesti 75 artikla).

50. Kaikissa näissä tapauksissa direktiivin 2007/64 58 artiklassa säädetyllä maksupalvelunkäyttäjän velvollisuudella noudattaa 13 kuukauden ilmoittamismääräaikaa on erittäin tärkeä merkitys. Olen osoittanut sen oikeudettomien tapahtumien osalta. Virheellisesti toteutetuista tai toteuttamatta jääneistä tapahtumista totean, että myös direktiivin 2007/64 75 artiklassa, joka on kyseisen direktiivin 60 artiklan vastine, viitataan 58 artiklaan käyttäen samaa muotoilua ja täsmennetään, että maksupalveluntarjoaja on vastuussa ”sanotun kuitenkaan rajoittamatta 58 artiklan – – soveltamista”. Kyseisen direktiivin johdanto-osan 31 perustelukappaleessa vahvistetaan, että ilmoitusvelvollisuus koskee sekä oikeudettomia että virheellisesti toteutettuja maksutapahtumia ja että maksupalveluntarjoajan saattaminen vastuuseen virheellisesti toteutetuista maksutapahtumista edellyttää ilmoittamismääräajan noudattamista.

51. Toiseksi direktiivin 2007/64 todistustaakkaa koskevassa 59 artiklassa säädetään, että sekä oikeudettomien että virheellisesti toteutettujen maksutapahtumien tapauksessa maksupalveluntarjoajan on näytettävä, että tapahtuma oli todennettu, oikein kirjattu ja merkitty tileille.

52. Korostan, että tässä 59 artiklassa todistustaakka on käännetty siten, että se ei ole sillä, joka väittää, että maksutapahtuma on toteutettu oikeudettomasti, eli maksupalvelunkäyttäjällä, vaan maksupalveluntarjoajalla. Tästä seuraa, että 13 kuukauden ajan maksupalveluntarjoajalla on lähes automaattinen ja välitön velvollisuus hyvittää maksu, jota käyttäjä ei ollut hyväksynyt. [18]

53. Unionin lainsäätäjä on näin ollen vahvistanut vastuujärjestelmän, joka perustuu kolmeen toisiinsa liittyvään olennaiseen tekijään: direktiivin 2007/64 58 artiklassa säädettyyn maksupalvelunkäyttäjän ilmoitusvelvollisuuteen, kyseisen direktiivin 59 artiklassa säädettyyn maksupalveluntarjoajan todistustaakkaan sekä näytön puuttuessa kyseisen direktiivin 60 ja 75 artiklan mukaiseen palveluntarjoajan vastuuseen joko oikeudettomasta taikka virheellisesti toteutetusta tai toteuttamatta jääneestä maksutapahtumasta.

54. Näistä säännöksistä ilmenee, että tämä järjestelmä, jonka mukaisesti maksupalveluntarjoaja on vastuussa maksupalvelunkäyttäjälle, on yhdenmukaistettu. Tältä osin direktiivin 2007/64 86 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa: ”Jäsenvaltiot eivät saa pitää voimassa tai

[18] Korostan kuitenkin direktiivin 2007/64 51 artiklassa säädettävän, että jos maksupalvelunkäyttäjä ei ole kuluttaja, osapuolet voivat sopia, että käyttäjälle edullista 59 artiklaa ei sovelleta. Ne voivat myös sopia muusta kuin kyseisen direktiivin 58 artiklassa säädetystä määräajasta.

ottaa käyttöön muita kuin tässä direktiivissä annettuja säännöksiä – – siltä osin kuin tähän direktiiviin sisältyy yhdenmukaistettuja säännöksiä.” Kyseisen artiklan otsikon mukaisesti tätä *yhdenmukaistamista* on pidettävä *täysimääräisenä*. Korostan, että yhdenmukaistettujen säännösten erottamiseksi yhdenmukaistamattomista kyseisessä 86 artiklassa luetellaan ne direktiivin 2007/64 säännökset, joiden osalta jäsenvaltioilla on liikkumavaraa. Totean, ettei tämä luettelo sisällä 58–60 artiklaa eikä myöskään 74–78 artiklaa.

55. Päättelen tästä, että direktiivin 2007/64 58–60 artiklasta poikkeavat kansalliset säännökset, joissa säädetään maksupalvelunkäyttäjän mahdollisuudesta saattaa maksupalveluntarjoaja vastuuseen, vaikka hän ei olisi ilmoittanut palveluntarjoajalleen oikeudettomasta maksutapahtumasta 13 kuukauden kuluessa oikeudettomasta veloituksesta, olisivat vastoin näissä 58–60 artiklassa säädettyä vastuujärjestelmää ja tällä järjestelmällä käyttöön otettua täyttä yhdenmukaistamista.

56. En siis voi yhtyä Italian hallituksen kantaan, jonka mukaan direktiivillä 2007/64 käyttöön otettua järjestelmää voidaan täydentää yleisen lainsäädännön mukaisella sopimusperusteisella kansallisella vastuujärjestelmällä, jossa maksupalveluntarjoaja on vastuussa kyseisten palvelujen käyttäjälle riippumatta siitä, onko tämä käyttäjä noudattanut kyseisen direktiivin 58 artiklassa tarkoitettua oikeudettoman maksutapahtuman ilmoittamismääräaikaa vai ei.

57. Direktiivin 2007/64 tavoitteet vahvistavat tämän tulkinnan.

58. Kyseisen direktiivin johdanto-osan 1–5 perustelukappaleesta ilmenee, että unionin lainsäätäjä on halunnut luoda yhtenäiset maksupalvelumarkkinat korvaamalla olemassa olevat 27 kansallista järjestelmää, joiden rinnakkaisuus aiheutti sekaannusta ja heikensi oikeusturvaa, yhdenmukaisella sääntelyjärjestelmällä, jossa määritellään maksupalvelujen käyttäjien ja tarjoajien oikeudet ja velvollisuudet.

59. Edellä esitetystä analyysista ilmenee, että direktiivillä 2007/64 käyttöön otetun oikeudettomia tai virheellisesti toteutettuja maksutapahtumia koskevan yhdenmukaisen vastuujärjestelmän rinnalla voi toimia toinen, kansallisen oikeuden mukainen vastuujärjestelmä, joka pohjautuu samoihin tosiseikkoihin ja perusteisiin, vain, jos se ei haittaa kyseisellä direktiivillä perustettua järjestelmää eikä vahingoita kyseisen direktiivin tavoitteita tai rajoita sen tehokasta vaikutusta.[19] Rinnakkainen vastuujärjestelmä, jossa maksupalvelunkäyttäjä voi saattaa palveluntarjoajansa vastuuseen oikeudettomasta maksutapahtumasta, vaikka hän ei ole ilmoittanut kyseisestä tapahtumasta 13 kuukauden määräajassa, ei näin ollen ole direktiivin 2007/64 mukainen.

60. Näin ollen ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa ensimmäiseen kysymykseen seuraavasti: direktiivin 2007/64 58 ja 60 artiklaa on tulkittava siten, että niillä otetaan käyttöön järjestelmä, joka koskee maksupalveluntarjoajan vastuuta maksupalvelunkäyttäjälle oikeudettomasta tapahtumasta ja joka sulkee pois kaikki muut maksupalveluihin liittyvään palveluntarjoajan laiminlyöntiin perustuvat vastuujärjestelmät, siten, että maksupalvelunkäyttäjä, joka ei ole noudattanut ilmoitusvelvollisuuttaan 13 kuukauden kuluessa oikeudettoman veloituksen toteuttamispäivästä, ei voi enää saattaa maksupalveluntarjoajaa vastuuseen.

[19] Viallisista tuotteista seuraavaa valmistajan vastuuta koskevasta alasta ks. tuomio 21.12.2011, Dutrueux (C-495/10, EU:C:2011:869, 29 ja 30 kohta).

### *B Takaajaa koskeva järjestelmä (toinen ennakkoratkaisukysymys)*

61. Kansallinen tuomioistuin tiedustelee toisella ennakkoratkaisukysymyksellään, ovatko – kun maksupalvelunkäyttäjä ei enää voi nostaa vahingonkorvauskannetta palveluntarjoajaa vastaan oikeudettomaan maksutapahtumaan liittyvästä laiminlyönnistä, koska hän ei ole ilmoittanut kyseisestä tapahtumasta määräajassa – direktiivin 2007/64 58–60 artikla esteenä myös sille, että kyseisen käyttäjän takaaja vetoaa samojen tekojen perusteella maksupalveluntarjoajan, joka on takauksen saaja, kansallisen lainsäädännön mukaiseen yleiseen siviilioikeudelliseen vahingonkorvausvastuuseen riitauttaakseen vakuuden kohteena olevan velan määrän.

62. Ranskan ja Tšekin hallitukset katsovat, että direktiivin 2007/64 58 artiklan mukainen palvelunkäyttäjään sovellettava ilmoittamismääräaika sitoo myös tämän takaajaa, mutta komissio sen sijaan väittää, ettei kyseinen 58 artikla koske takaajaa eikä näin ollen myöskään kyseisellä direktiivillä käyttöön otettua oikeudettomia maksutapahtumia koskevaa vastuujärjestelmää, jolloin takaaja voi nostaa palveluntarjoajaa vastaan vahingonkorvauskanteen kansallisen yleislainsäädännön perusteella.

63. Esitän jäljempänä analyysin, jossa osoitan, että vaikka direktiivillä 2007/64 käyttöön otettu järjestelmä, joka koskee palveluntarjoajan vastuuta palvelunkäyttäjälle, on täysin yhdenmukaistettu, se ei kuitenkin ulotu takaajaan.

64. Esitän aluksi muutaman sanan takaajasta ja takaussopimuksesta.

65. *Takaaja* takaa, että velkoja saa takaisin sen, minkä velallinen mahdollisesti joutuu suorittamaan taatun sitoumuksen mukaisesti, eli velallisen velan. Takaajan velan määrä ei missään tapauksessa voi ylittää velallisen velan määrää.[20] *Takaus* on sopimus, jolla takaaja sitoutuu maksamaan kyseisen velan velkojalle, jos velallinen ei täytä velvoitettaan.[21] Tämä sopimus on luonteensa puolesta liitännäinen sopimus suhteessa taattuun velvoitteeseen.[22] Se on myös erillinen velallisen ja velkojan välisestä sopimuksesta. Takaaja on näin ollen kolmas osapuoli suhteessa velallisen ja hänen velkojansa väliseen sopimukseen.

66. Takaussopimuksia on hyvin monenlaisia. Koska näitä sopimuksia ei ole yhdenmukaistettu, niihin sovelletaan jäsenvaltioiden kansallisia lainsäädäntöjä, joissa voi olla merkittäviä eroja.[23] Takaajan velvoitteet voivat nekin olla hyvin erilaisia eri takaussopimuksissa, ja ne voivat poiketa päävelallisen velvoitteista ilman, että tämä vaikuttaa velallisen velvoitteisiin velkojaan nähden. Takaaja voikin sitoutua takaamaan päävelallisen koko velan tai vain osan siitä, ja tämä sitoumus ei välttämättä ole kestoltaan yhtä pitkä kuin velallisen ja velkojan välinen sopimus. Lisäksi takauksen erääntymispäivä voi poiketa päävelan erääntymispäivästä mutta ei voi olla sitä aikaisempi, eikä takaussopimukseen välttämättä sovelleta samaa lakia kuin päävelkaan.

67. Pääasian tilanteessa velkojana oleva CRCAM teki velallisen eli GCA-yhtiön kanssa sopimuksen myöntämällä sille luoton avaamisen käyttötilille, mikä mahdollisti kyseisen pankkitilin saldon ylittämisen. Lisäksi CRCAM teki takaussopimuksen LR:n kanssa, joka takasi yhteisvastuullisesti GCA-yhtiön mahdollisen velan.

[20] Ks. Simler, P., *JurisClasseur Civil Code, fasc.30*: *Cautionnement – Étendue*, 1.12.2019.

[21] Ks. Simler, P., *JurisClasseur Civil Code, Synthèse – Cautionnement – Caractères généraux et conditions d'efficacité*, 1.10.2020.

[22] Ks. Simler, P., *JurisClasseur Civil Code, fasc 65*: *Cautionnement – Extinction par voie principale – Causes de droit commun*, 15.12.2019.

[23] Jonkin aikaa unionin lainsäätäjän tavoitteena oli luoda jäsenvaltioiden sopimusoikeudelle kokonaisuudessaan, myös vakuusoikeudelle, yhteiset sääntelypuitteet, mutta tämä hanke kariutui ja alakohtainen lähestymistapa jäi voimaan. Ks. komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle – Euroopan sopimusoikeuden yhtenäistäminen – Toimintasuunnitelma (EUVL 2003, C 63, s. 1).

68. Muistutan, ettei täysi yhdenmukaistaminen tarkoita tyhjentävää yhdenmukaistamista. Unionin tuomioistuin on todennut direktiiveistä, jotka koskevat erityisesti elinkeinonharjoittajien vastuuta kuluttajille, että vaikka direktiivillä pyritään *siinä säänneltyjen kysymysten osalta* jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten ”täydelliseen yhdenmukaistamiseen”, sen tarkoituksena ei ole yhdenmukaistaa ”kattavasti” tai ”tyhjentävästi” direktiivin soveltamisalaan kuuluvaa vastuualaa mainittuja seikkoja pidemmälle. [24]

69. Täydellinen yhdenmukaistaminen viittaa jäsenvaltioiden harkintavaltaan, kun ne saattavat direktiivissä 2007/64 tarkoitettuja kysymyksiä osaksi kansallista säännöstöään, kun taas tyhjentävä yhdenmukaistaminen viittaa kyseisen direktiivin aineelliseen soveltamisalaan. [25]

70. Yhdenmukaistaminen voi toisin sanoen olla *täydellinen* siinä mielessä, että – kuten olen korostanut vastauksessani ensimmäiseen kysymykseen – jäsenvaltioilla ei ole harkintavaltaa saattaessaan tiettyjä direktiivin 2007/64 säännöksiä osaksi kansallista säännöstöään; käsiteltävässä asiassa tällaisia säännöksiä ovat direktiivin 58–60 artikla. Jäsenvaltiot eivät voi ottaa käyttöön säännöstä, joka poikkeaa näiden artiklojen säännöksistä. Yhdenmukaistaminen ei sen sijaan ole *tyhjentävä* siinä mielessä, että se rajoittuu vain kyseisen direktiivin soveltamisalaan erityisesti kuuluviin aloihin ja niiden ulkopuolella jäsenvaltiot voivat itse päättää sääntelystään, kunhan ne eivät heikennä saman direktiivin tehokasta vaikutusta.

71. Näin ollen tässä vaiheessa on tarkasteltava direktiivin 2007/64 kattaman alan ulottuvuutta siviilioikeudellisen vastuun osalta.

72. Mielestäni direktiivin 2007/64 kattama vastuujärjestelmä koskee maksupalvelunkäyttäjän ja maksupalveluntarjoajan välisiä suhteita. Sen tarkoituksena ei ole säännellä tämän palveluntarjoajan ja kolmannen osapuolen, esimerkiksi takaajan, välistä suhdetta.

73. Tämä ilmenee ensinnäkin direktiivin 2007/64 58–60 artiklasta, joissa mainitaan vain yhtäältä maksupalvelunkäyttäjä ja maksaja sekä toisaalta maksupalveluntarjoaja. Takaaja ei kuitenkaan ole maksupalvelunkäyttäjä eikä maksaja.

74. Maksupalvelunkäyttäjällä tarkoitetaan nimittäin direktiivin 2007/64 4 artiklan 10 alakohdassa olevan määritelmän mukaan ”luonnollista tai oikeushenkilöä, joka käyttää maksupalvelua joko maksajan tai maksunsaajan tai molempien ominaisuudessa”.

75. Saman direktiivin 4 artiklan 7 alakohdan mukaan maksajalla tarkoitetaan maksutilin haltijaa, joka antaa maksutoimeksiannon kyseiseltä maksutililtä tai, jos maksutiliä ei ole, joka antaa maksutapahtumaa koskevan toimeksiannon. [26]

76. LR:n kaltainen takaaja ei vastaa kumpaakaan näistä määritelmistä, eikä häntä siksi voida pitää kyseisen 4 artiklan 10 alakohdassa tarkoitettuna maksajana. Hän ei myöskään ole maksunsaaja eikä maksupalveluntarjoaja.

[24] Ks. tuomio 4.6.2009, Moteurs Leroy Somer (C-285/08, EU:C:2009:351, 25 kohta).

[25] Yhdyn tässä näitä ilmaisuja koskevaan selitykseen, jonka julkisasiamies Spzunar on esittänyt ratkaisuehdotuksessa Kamenova (C-105/17, EU:C:2018:378, 33 kohdassa oleva alaviite 15).

[26] Unionin tuomioistuin on 11.4.2019 annetussa tuomiossa Mediterranean Shipping Company (Portugal) – Agentes de Navegação (C-295/18, EU:C:2019:320, 53 ja 54 kohta) todennut, että direktiivin 2007/64 58 artiklassa tarkoitettu maksupalvelunkäyttäjän käsite kattaa myös sellaisen maksutilin haltijan, jolta on toteutettu suoraveloituksia ilman haltijan suostumusta.

77. Tästä seuraa, että takaaja on kolmas osapuoli suhteessa direktiivissä 2007/64 tarkoitettuihin maksupalvelunkäyttäjään ja maksupalveluntarjoajaan, kuten olen todennut tämän ratkaisuehdotuksen 65 kohdassa, eikä hän kuulu kyseisen direktiivin henkilölliseen soveltamisalaan.

78. Tämä tulkinta vahvistetaan direktiivin 2007/64 johdanto-osan perustelukappaleissa. Johdanto-osan viidennessä perustelukappaleessa korostetaan, että direktiivissä määritellään maksupalvelunkäyttäjien ja maksupalveluntarjoajien oikeudet ja velvollisuudet. Johdanto-osan kuudennessa perustelukappaleessa täsmennetään, ettei oikeudellisen kehyksen tarvitse olla kaiken kattava.

79. Direktiivin 2007/64 johdanto-osan 47 perustelukappaleessa täsmennetään vielä, että direktiivin olisi koskettava ainoastaan maksupalvelunkäyttäjän ja maksupalveluntarjoajan välisiä sopimusvelvoitteita ja vastuita. Täsmennys toistetaan direktiivin kohdetta koskevan 1 artiklan 2 kohdassa, jonka mukaan direktiivissä määritellään maksupalvelunkäyttäjien ja maksupalveluntarjoajien oikeudet ja velvollisuudet.

80. Direktiivin 2007/64 säännöksistä luettuina yhdessä saman direktiivin johdanto-osan perustelukappaleiden kanssa ilmenee, ettei direktiivillä säännellä maksupalveluntarjoajan ja maksupalvelunkäyttäjän takaajan välistä suhdetta.

81. Katson siksi komission tavoin, ettei maksupalveluntarjoajan ja maksupalvelunkäyttäjän takaajan välinen suhde kuulu direktiivin 2007/64 soveltamisalaan.

82. Direktiivillä käyttöön otettu vastuujärjestelmä on saman suuntainen.

83. Järjestelmä perustuu ainoastaan maksupalvelunkäyttäjää ja maksupalveluntarjoajaa koskeviin oikeuksiin ja velvollisuuksiin, ja siinä on olennainen merkitys sillä, että palveluntarjoaja antaa tietoja palvelunkäyttäjälle.

84. Tietojenanto mainitaan nimittäin jopa direktiivin 2007/64 kohteessa [27] ja III osastossa, joka koskee yksinomaan tietojenantoa. Tietojenanto on ratkaisevan tärkeää, koska sen ansiosta oikeudeton tapahtuma tulee maksupalvelunkäyttäjän tietoon ja hän voi ilmoittaa siitä palveluntarjoajalleen kyseisen direktiivin 58 artiklassa tarkoitetun ajan kuluessa sekä saattaa tarvittaessa palveluntarjoajan vastuuseen. Korostan, että kyseisen 58 artiklan mukaan ilmoitus on tehtävä 13 kuukauden kuluessa tilin veloituspäivästä, ”*paitsi* sellaisessa tapauksessa, jossa maksupalveluntarjoaja ei ole antanut tai asettanut saataville maksutapahtumaa koskevia tietoja III osaston mukaisesti”. [28]

85. Kolmentoista kuukauden määräaikaa sovelletaan siis vain, jos maksupalvelunkäyttäjä on saanut kyseiset tiedot. Totean, että velvollisuus ilmoittaa 13 kuukauden kuluessa oikeudettomasta veloituspäivästä tarkoittaa, että maksupalvelunkäyttäjän on tarkistettava tilinsä vähintään kerran vuodessa.

[27] Ks. direktiivin 2007/64 1 artiklan 2 kohta, jossa vahvistetaan maksupalveluja koskeviin tietojenantovaatimuksiin sovellettavat säännöt.

[28] Korostus tässä.

86. Direktiivissä on näin ollen luotu tasapaino seuraavien kolmen tekijän välillä: ensinnäkin maksupalveluntarjoajan tietojenantovelvollisuus, toiseksi maksupalvelunkäyttäjän tarkkaavaisuusvelvollisuus ja määräaikaan sidottu ilmoitusvelvollisuus sekä kolmanneksi kyseisen palveluntarjoajan ankara vastuu, joka syntyy ilman, että käyttäjän tarvitsee osoittaa virhettä tai laiminlyöntiä.

87. Lisäksi maksupalvelunkäyttäjälle annettua etuutta, eli oikeutta saada välittömästi takaisin oikeudettoman maksutapahtuman summa, jos hän on noudattanut direktiivin 2007/64 58 artiklan mukaista ilmoitusmääräaikaa, vastaa maksupalveluntarjoajalle annettu oikeusvarmuus, koska palvelunkäyttäjä ei voi enää riitauttaa oikeudettomia maksutapahtumia määräajan umpeutumisen jälkeen.

88. Tämä tasapaino ei kuitenkaan koske takaajan kaltaista kolmatta osapuolta. Takaajaa vastaan ei varsinkaan voida vedota direktiivin 2007/64 58 artiklassa säädettyyn 13 kuukauden määräaikaan, koska hän ei saa kyseisen direktiivin mukaisesti tietoja, jotka ilmoitetaan maksupalvelunkäyttäjälle ja joihin tämä määräaika kytkeytyy.

89. Koska kyseinen direktiivi ei sisällä nimenomaista säännöstä, jolla maksupalvelunkäyttäjän ja maksupalveluntarjoajan välinen vastuujärjestelmä ulotettaisiin koskemaan takaajan kaltaista kolmatta osapuolta, ei mielestäni näin ollen ole perusteltua soveltaa takaajaan kyseistä järjestelmää.

90. Ranskan ja Tšekin hallitusten argumenttia, jonka mukaan kierrettäisiin direktiivin 2007/64 vaatimuksia ja heikennettäisiin sen tehokasta vaikutusta, jos takaajan sallittaisiin kiistää velan määrä vielä 13 kuukauden määräajan jälkeen, ei ole näytetty toteen eikä sitä mielestäni voida hyväksyä.

91. Tämä liittyy siihen, että takaussopimus ja maksupalvelusopimus poikkeavat luonteeltaan täysin toisistaan.

92. Kuten olen korostanut tämän ratkaisuehdotuksen 65 kohdassa, takauksen tarkoitus on *taata*, että velkojalle maksetaan takaisin velallisen velka. Takaussopimus siis antaa luottolaitokselle mahdollisuuden periä takaisin saatavansa velalliselta. Tämä sopimussuhde kuitenkin poikkeaa maksupalvelunkäyttäjän ja hänen palveluntarjoajansa välisestä sopimussuhteesta ja koskee vain luottolaitosta velkojana ja velallisen takaajaa.

93. Se, että maksupalveluntarjoajan ei enää tarvitse palauttaa oikeudettomien maksutapahtumien summaa palvelunkäyttäjälle eikä maksupalvelunkäyttäjä voi enää riitauttaa toteutettuja maksutapahtumia direktiivin 2007/64 58 artiklassa säädetyn 13 kuukauden määräajan umpeuduttua, ei vapauta kyseistä palveluntarjoajaa huolellisuusvelvollisuudesta, kun se toteuttaa kyseisiä tapahtumia.

94. Maksupalveluntarjoajan on nimittäin toteutettava maksutapahtumat oikein. Jos se toimii huolimattomasti jättämällä varmistamatta, että maksupalvelunkäyttäjä on hyväksynyt tapahtumat, ja jos huolimattomuus aiheuttaa vahinkoa takaajan kaltaiselle kolmannelle osapuolelle, mikään ei näin ollen estä tätä kolmatta osapuolta saattamasta maksupalveluntarjoajaa vastuuseen, jos se on kansallisen lainsäädännön mukaan mahdollista. Korostan, että koska takausta ei säännellä direktiivillä 2007/64 eikä millään muullakaan direktiivillä, siihen sovelletaan kansallisen lainsäädännön mukaisia sääntöjä, joiden mukaisesti takaajalla voi olla omia velvollisuuksiaan, jotka poikkeavat päävelallisen ja velkojan suhteeseen liittyvistä velvollisuuksista

eivätkä vaikuta niihin.[29] Näissä säännöissä voidaan erityisesti sallia takaajan alentavan sen velan määrää, jonka takaamiseen hän on alun perin sitoutunut. Takaaja saattaa sääntöjen mukaisesti voida vaatia vahingonkorvauksia ja tarvittaessa saada kuitattua taatun velan näillä vahingonkorvauksilla.

95. Se, että takaaja voi vedota kansalliseen lainsäädäntöön lieventääkseen velkojaa koskevia velvoitteitaan, ei vaikuta millään tavalla maksupalveluntarjoajana toimivan luottolaitoksen ja maksupalvelunkäyttäjän eli velallisen väliseen sopimussuhteeseen. Se ei varsinkaan vaikuta määrään, jonka velallinen on velkaa kyseiselle palveluntarjoajalle ja johon voi sisältyä sellaisiin oikeudettomiin tapahtumiin liittyviä määriä, joista ei ole ilmoitettu direktiivin 2007/64 58 artiklassa säädetyn 13 kuukauden määräajan kuluessa.

96. Muistutan uudelleen, että takaaja on luottolaitokselle *ylimääräinen* vakuus, jonka tarkoituksena on taata päävelan takaisinmaksu. Se, että takaaja mahdollisesti voittaa asian ja onnistuu alentamaan kuittauksen kautta velkaansa luottolaitokselle tai jopa vapautumaan velvoitteistaan sitä kohtaan, ei näin ollen vaikuta kyseisen laitoksen saatavaan päävelalliselta eikä siis myöskään heikennä direktiivin 2007/64 hyödyllistä vaikutusta.

97. Kuten komissio on todennut, lainsäätäjä ei ole pitänyt hyvänä direktiivissä 2007/64 säädetyn vastuujärjestelmän ulottamista kolmansiin osapuoliin vaan on katsonut, että maksupalveluntarjoajan ja maksupalvelunkäyttäjän suhteeseen sovellettavan järjestelmän pitäisi riittää, jotta voidaan ratkaista maksutapahtumiin liittyvät vaatimukset ja vähentää oikeudettomien tai virheellisesti toteutettujen maksutapahtumien riskejä ja seurauksia.[30]

98. Katson näin ollen sen, että takaaja saattaa velkojan mahdollisesti vastuuseen, jos se on kansallisen lainsäädännön mukaan mahdollista, olevan esimerkki direktiivin 2007/64 johdanto-osan 47 perustelukappaleessa tarkoitetusta kansallisen lainsäädännön mukaisesti esitettävästä *muusta vaatimuksesta*, joka ei heikennä kyseisen direktiivin hyödyllistä vaikutusta.

## V Ratkaisuehdotus

99. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa Cour de cassationin kysymyksiin seuraavasti:

1) Maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 97/7/EY, 2002/65/EY, 2005/60/EY ja 2006/48/EY muuttamisesta ja direktiivin 97/5/EY kumoamisesta 13.11.2007 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2007/64/EY 58–60 artiklaa on tulkittava siten, että niillä otetaan käyttöön järjestelmä, joka koskee maksupalveluntarjoajan vastuuta maksupalvelunkäyttäjälle oikeudettomasta tapahtumasta ja sulkee pois kaikki muut maksupalveluihin liittyvään palveluntarjoajan laiminlyöntiin perustuvat vastuujärjestelmät, siten, että maksupalvelunkäyttäjä, joka ei ole noudattanut ilmoitusvelvollisuuttaan 13 kuukauden kuluessa oikeudettoman veloituksen toteuttamispäivästä, ei voi enää saattaa maksupalveluntarjoajaa vastuuseen.

[29] Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 66 kohta.

[30] Ks. direktiivin 2007/64 johdanto-osan 31 perustelukappale.

2) Direktiivin 2007/64 58–60 artikla eivät ole esteenä sille, että muu henkilö kuin maksupalvelunkäyttäjä, esimerkiksi tämän takaaja, voi vedota maksupalveluntarjoajan yleiseen siviilioikeudelliseen vahingonkorvausvastuuseen oikeudettomasta maksutapahtumasta myös siinä tapauksessa, ettei maksupalvelunkäyttäjä ole ilmoittanut tästä maksutapahtumasta kyseiselle palveluntarjoajalle 13 kuukauden kuluessa oikeudettomasta veloituksesta.